

FØYEN

ADVOKATFIRMA DA



Elektroniske dokumenter – holder de i retten?

Norsk Arkivråds jubileumsseminar

26. oktober 2011

Advokat Knut Glad

Arkivrådet:

- Er elektronisk arkiv synonymt med papirløst arkiv?
- Overdriver vi problemene med elektronisk autentisitet i forhold til papirets?
- Er arkivforskriftens påbud om godkjente arkivlokaler innen 2012 relevant lenger?
- Bør vi se kassasjon av papirarkiver i et nytt lys, nemlig å bevare mest mulig før "papirperioden" i vår historie er over?"

- Kassasjon...

Elektronisk vs. papir

- eRegelprosjektet i NHD. 1999-2003. Fjernet rettslige hindringer for elektronisk kommunikasjon i lover, forskrifter og instruksjer. "Oppryddingen" har resultert i at man har gjort endringer i 39 lover og om lag 20 forskrifter.
- Kartleggingsprosjektets [rapport juni 2000](#).

Elektronisk vs. papir

- Lovendinger i [Besl.O.nr.19 \(2001-2002\)](#)
- Eks: Pantel. § 3-17 om salgspant

*”Avtale om salgspant kan inngås elektronisk dersom det er benyttet en **betryggende metode** for å **autentisere avtaleinngåelsen** og **sikre avtalens innhold.**”*

Elektronisk vs. papir

Lov om elektronisk signatur 6:

”Dersom det i lov, forskrift eller på annen måte er oppstilt krav om underskrift for å få en bestemt rettsvirkning og disposisjonen kan gjennomføres elektronisk, oppfyller en kvalifisert elektronisk signatur alltid et slikt krav. En elektronisk signatur som ikke er kvalifisert, kan oppfylle et slikt krav.”

Elektronisk vs. papir

Elektroniske signaturer sikrer følgende funksjoner:

- Autentisering
 - Sikrer at mottaker vet hvem som er avsender av meldingen eller dokumentet
- Integritetsbeskyttelse
 - Sikrer at elektronisk informasjon ikke kan ha blitt endret underveis

Elektronisk vs. papir

- Konfidensialitetsbeskyttelse
 - Sikrer mot innsyn fra andre enn mottaker, ved at innholdet krypteres
- Ikke-benekting
 - Sikrer at avsender i ettertid ikke kan benekte å ha sendt meldingen/signert. Mottaker kan bevise hvem som sendte meldingen/signerte

Elektronisk vs. papir

- Elektroniske signaturer - er det så greit?

” lånte” sertifikater

” Ordninger med tiltrodde tredjeparter innebærer i og for seg bare at identifikasjonsproblemet forskyver seg til å gjelde identifisering av TTP'en...”

Elektronisk vs. papir

”Det viktigste er at en i det senere arveoppgjør kan avgjøre om testamentet ble signert av testator. Dette vil ikke uten videre være enkelt dersom det går lang tid fra testamentet utferdiges til arveoppgjøret finner sted. Testator kan ha byttet kodenøkler flere ganger i denne perioden. Problemet blir da å kunne dokumentere hva som var testators offentlige kodenøkkel på det tidspunktet testamentet ble signert. Dette betyr med andre ord at en for å kunne bevise testamentets ekthet må oppbevare det signerte testamentet, den offentlige kodenøkkelen og en bekreftelse på gyldigheten av kodenøkkelen på det tidspunktet testamentet ble signert...”

Elektronisk vs. papir

Arveloven § 49:

Når ikkje anna er fastsett i dette kapitlet, skal testament gjerast skriftleg med to vitner som testator har godtatt og som er til stades saman og veit at dokumentet skal vere testament. Testator skal, medan dei er til stades, skrive under dokumentet eller vedkjenne seg underskrifta. Vitna skal skrive namna sine på dokumentet medan testator er til stades og etter hans ønske.

Har vitna gitt testamentet påskrift om at reglane i første ledd er følgde, er dette prov nok, når ikkje særlege tilhøve gir grunn til å tvile på innhaldet i påskrifta.

Elektronisk vs. papir

- Autentisitet og integritet kan vurderes ift dokumentets visuelle karakteristikk – papir, vannmerke, ...
- Fysisk ift elektronisk – hva kan dommeren legge vekt på?

Tvistelovens formål - § 1-1

Loven skal legge til rette for en rettferdig, forsvarlig, rask, effektiv og tillitskapende behandling av rettstvister

Tvistelovens formål

- For å oppnå formålene etter første ledd, skal
- partene få argumentere for sin sak og **føre bevis**,
 - partene få **innsyn i** og mulighet for å **imøtegå** motpartens argumentasjon og bevis,
 - partene på ett trinn av saken kunne redegjøre muntlig for den og føre sine bevis **umiddelbart** for retten,
 - saksbehandlingen og **kostnadene** stå i et rimelig forhold til sakens betydning,
 - ulikheter i ressurser** hos partene ikke være avgjørende for sakens utfall

Hva er et bevis?

Hva er et bevis?



- elektronisk bevis

FØYEN

ADVOKATFIRMA DA

(print av utskrift av logg brukt i en rettssak)

Hva er bevis?

- Tvl. § 26-1 **Realbevis**: alle gjenstander som inneholder informasjon som kan ha betydning for det faktiske avgjørelsesgrunnlaget i saken.
- Ingen begrensning mht bærer av informasjon – alt elektronisk lagret materiale i form av lyd, bilder, tekst (osv) kan være bevis.

Fri bevisvurdering

- Tvl § 21-2 Retten fastsetter ved en **fri bevisvurdering** det saksforhold avgjørelsen skal bygges på. Tvml regler om ekthet/beviskraft fjernet.
- I bevisvurderingen kan retten, uten at det er forhandlet om det, trekke inn faktiske **forhold som er erkjent av en part**, vitterlige **kjensgjerninger** og den viten og det **erfaringsgrunnlag retten har generelt** og på vedkommende fagområde. Hvis slik kunnskap kan være usikker eller omtvistet, gjelder § 11-1 tredje ledd. (kontradiksjon)
- "Google" frem bevis EKS

Dokumentbevis / realbevis

- Skillet en viss betydning for hvordan beviset føres.
- §26-2 dokumentbeviset gjennomgås og det **viktige påpekes**. Elektronisk lagret film, bilder og lydopptak er også dokumentbevis.
- §26-3 andre realbevis undersøkes av retten eller **bevisopptak** ihht kap 27

Plikten til å fremlegge bevis

- § 26-5 enhver plikter å stille rådighet gjenstander (el. lagret materiale) man har hånd om eller kan skaffe til veie.
- Kan pålegges å utarbeide sammenstillinger, utdrag eller annen bearbeiding av opplysninger som kan hentes ut av bevisgjenstander (disk, database, etc).
- Begrenses av proporsjonalitetsprinsippet, kostnader etc. Ikke discoveryprinsipp...

Plikten til å fremlegge bevis

- § 21-4 (1) Partene skal sørge for at saken blir riktig og fullstendig opplyst
- § 21-4 (2) En part skal også opplyse om viktige bevis parten ikke har hånd om og som parten ikke har grunn til å regne med at motparten er kjent med
- § 26-5 (2) plikt til å besvare spørsmål om de kjenner til bevisgjensstander.

Begjæringen om bevistilgang

- § 26-6 begjæring om tilgang til eller spørsmål om realbevis **skal spesifiseres** slik at det er klart hvilke bevisgjenstander kravet gjelder
- **retten kan lempe** på kravet om uforholdmessig vanskelig å etterkomme eller *nærliggende* at kravet *kan gi tilgang* til bevis.

Bevisføringen

- §11-2, (2) **Partene har hovedansvaret** for å sørge for bevisføring. Retten kan sørge for bevisføring hvis ikke partene motsetter seg dette. Retten er ikke bundet av partenes argumentasjon om bevisspørsmål.
- §26-2 dokumentbeviset gjennomgås og det **viktige påpekes**

Vitnebeviset

- Vitner avgir forsikring, tvl § 24-8:

« Forsikrer du at du vil forklare den rene og fulle sannhet og ikke legge skjul på noe? »
Til dette svarer vitnet stående: « Det forsikrer jeg på ære og samvittighet. »
- Falsk forklaring er straffbart. Overtredelse kan medføre fengsel i inntil fem år.



A

**"Do you promise to pay the bill,
the whole bill and nothing but the bill?"**

Særlig om hjelpedokumenter

- § 9-14 (2). Hjelpedokumenter skal ikke utgjøre bevis i saken uavhengig av den redegjørelse de skal være til støtte for
- Kompleksitet og omfang av hjelpedokument – motpart skal ha tid til å forberede seg.
- Eks 1 (link til bevis/hjelpedok i sak)
- Eks 2 (link til bevis/hjelpedok i sak)

Innsynsretten

- Tvl. 14-2 Allmenheten har i utgp. rett til innsyn i bevis som er påberopt under muntlige forhandlinger.
- Utfordringer mht elektronisk lagret bevis?

**Elektronisk samhandling i sivile saker
en mulighetsstudie**
April 2008



Elektronisk samhandling med domstolene

- Mulighetsstudiet avga rapport i april 2008
- Hovedprosjekt igangsettes nå
- Kort om innholdet i prosjektet

Oppsummering forstudiet:

- Det er behov for å innføre løsning for elektronisk kommunikasjon
- Anbefaler portalløsning og bruk av FADs omtalte samtrafikknavn (DIFI, eID MinID)
- Nødvendig å utarbeide en forskrift for elektronisk samhandling jf. domstolloven § 197a.
- Funksjoner:

- 1. All informasjon om sakens aktører og annen **saksinformasjon** skal være tilgjengelig i portalen
- 2. Framlagte **dokumenter** i saken gjøres tilgjengelig i portalen gjennom sakens journal. Dokumenter skal kunne **sorteres** på dato og på utvalgte kriterier.
- 3. Innsending av elektroniske dokumenter må kunne gjøres uavhengig av **format**, og løsningen må også kunne håndtere dokumenter som er signert elektronisk
- 4. Løsningen må være slik at innsending vil få **fristavbrytende** virkning hvor dette er aktuelt
- 5. Innsending av prosesskriv skal automatisk generere **varsling** til motpart
- 6. Systemet må støtte mulighet for **delegering** av rettigheter
- 7. Domstolen skal kunne **forkynne dokumenter elektronisk** for portalens brukere med tilhørende varsling

ELSAM – status oktober 2011

- Pilot testes h. 2011 – i bruk fra høsten 2012
- Innlogging med eID i DNAs medlemskort
- Aktørportalen – ny forskrift
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2011/horing---proveordning-med-elektronisk-ko/horingsbrev.html?id=650419>

ELSAM

”Fristavbrytelse skjer når dokumentet er sendt i nettportalen. I praksis skjer altså dette i det man ferdigstiller arbeidet med dokumentet og foretar endelig innlevering i portalen. Ved mottakelsen av dokumentet i portalen sendes det automatisk en bekreftelse til avsender om at dokumentet er mottatt”

Lovisa – elektronisk saksmappe

- Status (Her vises en oversikt saken, nummer, innkommet dato, sakstype, status, parter, pros.fullm., møter, krav, ansvarlig dommer, saksbehandler, hovedkrav-avgjørelser)
- Møter (viser alle rettsmøter med sted og dato og status for møtet, eks berammet, utsatt eller avsluttet)
- Relasjoner (Viser relasjoner til andre saker, eks 1. instans, forente saker osv)

File Case View Search Summary Field Options Script Window Help

Back Forward Open CaseOrg Realtime Print Preview Save As Copy Paste Layouts Vocab

Form Go To Previous Next Summary Boolean Click&Find Sort Order Lookup Calendar Briefcase

Setup Search Subset Search Search Enter Search Phrase

Column E-table Display: Summary 16 of 143

Fields	Docid	Date	Document	Issues	Summary
10	CLM00003	03/13/1996	Facsimile Transmittal	Foreseeability Plan Non-compliance	Fax cover from town geotechnical consultant to town planner.
11	BK000132	09/11/1996	Minutes	Pad Extension Refused	Portions of minutes of 09/11/1996 Planning Commission meeting.
12	CLM00006	10/07/1996	Building Permit	Wilful Creation of Nuisance Fraud Punitive Damages Building Code Violation Plan Non-compliance	Notarized Site Development Permit
13	BK000004	08/10/1998	Declaration	Negligent Supervision Contractor's Negligence Homeowner's Negligence	Declaration by Morris that King was not General Contractor for arroyo project
14	KMP00004	09/00/1997	Photograph	Wilful Creation of Nuisance Alter Natural Terrain Building Code Violation Plan Non-compliance >Sixty Feet	Photos of fill slope construction. Marked Def. Ex.# 59E
15	BDJ0008	09/25/1996	Blueprint	Plan Non-compliance	Original grading and drainage plan marked as depo exhibit.
16	PJF00042	02/15/1998	Photograph	Wilful Creation of Nuisance Fraud Alter Natural Terrain Building Code Violation FLat Space Plan Non-compliance >Sixty Feet	Photo of first tree well taken several days after slide.
17	BK000017	05/23/1996	Letter	Negligence Nuisance Wilful Creation of Nuisance Foreseeability Building Code Violation Pad Extension Refused Plan Non-compliance	Letter from town planner to Morris'
18	KMP00032	09/09/1997	Photograph	Contractor	Photo of drainage system installation. Slideshow



Bør vi se kassasjon av papirarkiver i et nytt lys, nemlig å bevare mest mulig før "papirperioden" i vår historie er over?"

FOYEN

ADVOKATFIRMA DA

JA!